

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

جامعه ایران در سال‌های گذشته موفق شده است کار بسیار دشوار غنی‌سازی اورانیوم را انجام دهد. دانشمندان ایرانی از معدود اندیشمندانی بوده‌اند که به این موفقیت بزرگ دست یافته‌اند. گفته می‌شود در یادداشت تفاهم یا توافق‌نامه‌ای که بین ایران و آمریکا امضا خواهد شد، حق غنی‌سازی ایران به رسمیت شناخته می‌شود؛ گرچه آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای چنین حقی به شکل صلح‌آمیز هرچند صوری برای اعضای خود قائل شده است. بعد از ترک محاصمه با آمریکا و ادامه غنی‌سازی صلح‌آمیز، لازم است غنی‌سازی به عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی گسترش یابد. جامعه ایران غنای زیادی دارد. دفاع، تاب‌آوری و شجاعت جامعه ایران در جنگ اخیر نشان‌دهنده غنای جامعه ایران بود. اما غنی‌سازی اجتماعی با کمک جامعه برای ایرانی قدرتمندتر، آبادتر و توسعه‌یافته‌تر لازم است. در این یادداشت، منظورم از غنی‌سازی اجتماعی را بیان می‌کنم. غنی‌سازی اجتماعی و اقتصادی یعنی داشتن اقتصاد باثبات و پویا و کاهش فقر. کاهش فقر یعنی غنی‌سازی جامعه. کاهش فقر و کمک به قدرت‌یابی فقرا، مانند غنی‌سازی اورانیوم کاری دشوار و نیازمند رویکرد جدید است. امید است با گسترش مبادلات خارجی، افزایش تجارت بین‌المللی و آزادسازی منابع بلوکه‌شده کشور، فقر کاهش یابد و جامعه از نظر اقتصادی و اجتماعی غنی‌سازی شود. بنابراین، غنی‌سازی اجتماعی یعنی توان‌یابی کم‌توانان، غنی‌سازی اجتماعی یعنی کاهش میزان تورم. هرچه تورم کمتر شود، جامعه غنی‌تر می‌شود. تورم بالا و برونسوان جامعه را تضعیف می‌کند. غنی‌سازی اجتماعی و اقتصادی یعنی نگذاریم زیرساخت‌های جامعه ناکافی شود. هرچه زیرساخت‌ها بهتر و باکیفیت‌تر باشد، جامعه غنی‌تر می‌شود.

سرمقاله

ظهور و افول «آبراهه هرمز» تنگه یا گذرگاه

محمدحسین عمادی

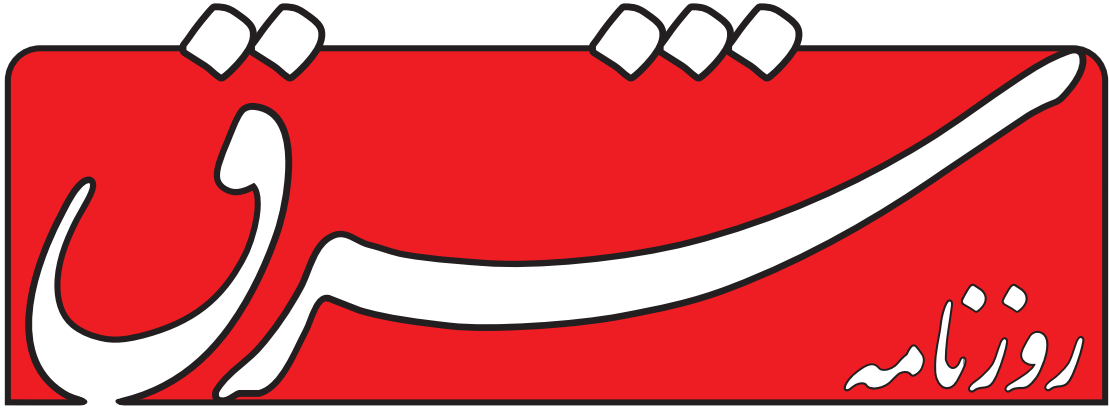
به اعتراف بسیاری از کارشناسان بین‌المللی، مهم‌ترین پدیده نوظهور در تجاوز نظامی آمریکا و اسرائیل به ایران، نه صرفا توان عظیم موشکی، نه موازنه‌های نظامی متعارف و نه حتی تحولات دیپلماتیک منطقه، بلکه «تنگه هرمز» بوده است. البته هرمز به‌عنوان یک گذرگاه استراتژیک، ده‌ها در ادبیات ژئوپلیتیک جهان شناخته‌شده بود، اما آنچه در تحولات اخیر رخ داد، تبدیل شدن این عارضه جغرافیایی به یک عامل فعال و اهرم تعیین‌کننده در معادلات جهانی بود. هدف این مقاله کوتاه، بازشناسی ماهیت این پدیده و بررسی شرایط استمرار تأثیرگذاری آن به‌عنوان یک اهرم مهم در معادلات بلندمدت ژئوپلیتیک جهانی که نفع ایران است. اکنون که آتش جنگ در حال فرونشستن است، این پرسش مطرح می‌شود که چگونه می‌توان در دوران جدید رقابت‌های ژئوپلیتیک و جنگ سرد نوین، نقش تنگه هرمز را حفظ و تقویت و از افول آن جلوگیری کرد؟

درک اهمیت هرمز در چارچوب ادراکی جدید

از دیدگاه نظری، بیش از نیم‌قرن است اهمیت امنیتی تنگه هرمز در مرکز توجه متخصصان ژئوپلیتیک قرار دارد. به‌ویژه از دهه ۱۹۷۰ میلادی و هم‌زمان با ترک انگلیس از منطقه و برجسته‌شدن نقش نفت و انرژی در اقتصاد جهانی، تقریبا تمامی تحلیلگران نسبت به پیامدهای احتمالی اختلال در عبور و مرور انرژی از این گذرگاه هشدار داده بودند. مطالعات بی‌شماری درباره آثار اقتصادی، سیاسی و امنیتی انسداد احتمالی هرمز منتشر و بارها تأکید شده بود که هرگونه بحران در این منطقه، می‌تواند اقتصاد جهانی را دچار شوک کند. بنابراین اصل اهمیت استراتژیک هرمز برای کسی ناشناخته نبود. بااین‌حال، آنچه جهان را در جنگ اخیر شگفت‌زده کرد، نه مشاهده عملی توان ایران در کنترل نظامی امنیتی آن، بلکه تحول سریع، گسترده و دامنه‌دار معادلات جهانی بود. سال‌ها

این موضوع در قالب سناریوهای فرضی محل بحث قرار می‌گرفت، اما تحولات اخیر نشان داد هرمز صرفا یک موضوع نظری نیست.

چهارشنبه ۲۷ خرداد ۱۴۰۵
۲ محرم ۱۴۴۸
۱۷ ژوئن ۲۰۲۶
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۴۱۱
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

در «شرق» امروز می‌خوانید: صومعه تاریخی کی‌یف زیر آتش • نگرانی اروپا از مذاکرات واشینگتن - مسکو • تحلیلی درباره برنامه‌های «موزه هنرهای معاصر تهران» در روزهای جنگ؛ گذر از رنج‌ها

روایت نمایندگان مجلس از جزئیات توافق جدید ایران و آمریکا:

تفاهم و معمای راستی آزمایی

گزارش تیریک را در صفحه ۲ بخوانید

بی‌اعتمادی و تنش میان ترامپ و دیگر رهبران گروه ۷ مانع از توافقی‌های اثرگذار در فرانسه خواهد شد

شکاف در اجلاس «اویان»

الزامات مدیریت هوشمند زمین و ملک

محمدحسین صدر

معاون وزیر و رئیس سازمان فناوری اطلاعات ایران

در تعامل نزدیک با سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر دستگاه‌های ذیربط، تلاش کرده است تا با طراحی معماری فنی مناسب و چارچوب‌های استاندارد، بسترهای لازم برای تحقق این تحول را فراهم کند. طراحی معماری کلان این زیست‌بوم را بر پایه ایجاد سکوهای ملی و مراکز تخصصی تبادل اطلاعات دنبال کرده است تا به جای توسعه ارتباطات پراکنده و متعدد، یک ساختار منسجم برای تعامل میان

بازگشت به مدار ایران

محمد رضا یوسفی شیخ‌رباط

اقتصاددان و استاد دانشگاه مفید

آمریکا و اسرائیل بیش از صد روز پیش با هدف تسلیم بدون قیدوشرط ایران، اقدام به تجاوز به کشور عزیزمان کردند. آنان تصور می‌کردند با این اقدام، فروپاشی نظام جمهوری اسلامی تحقق پیدا خواهد کرد. اما پس از مقاومت تاریخ‌ساز ایران، اکنون تفاهم اولیه میان دو کشور اعلام شد و امضای رسمی آن در روز جمعه ۲۹ خرداد در ژنو خواهد بود. بنابر گفته‌های ناقص طرفین، بازشدن تنگه هرمز، برداشتن محاصره دریایی، پرداخت بخشی از مطالبات ایران توسط برخی کشورهای منطقه و ایجاد صندوق سرمایه‌گذاری مشترک با مبلغ ۳۰۰ میلیارد دلار برای بازاری و توسعه کشور، همه یا جزئی از توافقی هستند. البته، ۶۰ روز هم برای توافقی نهایی درباره مسائل دیگر فرصت داده شده است. این یک پیروزی مهم در این مرحله برای کشور است. اکنون معادلات

جهانی نسبت به دوران پیش‌شکفت تفاوت کرده و ایران به لحاظ منطقه‌ای قدرتمندتر از گذشته است. اینها همه به دلیل هوشیاری رهبری، انسجام و وحدت ملی، قدرت نظامی، مردم مقاوم در خیابان و دیپلماسی فعال بوده است. دیپلماسی فعال به پشتوانه‌های یادشده، ابزار تثبیت و تقدیر کردن مطالبات از مسیر چانه‌زنی‌های مستمر است. ما در این تفاهم، آمریکا را به عقب راندیم. باید توجه داشت این توافق، تفاهمی مرحله‌ای است. تفاهم یا دولتی است که دو بار حین مذاکره اقدام به تجاوز به کشور کرده و از خود بدعهدی نشان داده است. اکنون پذیرش اجباری آمریکا به دلیل شکست راهبردی رخ داده است. حال با توجه به سلسله‌یادشده و دومرحله‌ای بودن توافقی و در نتیجه امکان عدم توافقی در مرحله بعد، هوشیاری نظام و مردم بسیار ضروری است. این توافق شکننده است. از سوی دیگر، با توجه به اینکه پس از امضای تفاهم‌نامه توسط طرفین در ۲۹ خرداد، فرصتی ۹۰ روزه و قابل تمدید برای مذاکرات در مسائل اختلافی در طول چند دهه وجود دارد، به‌گونه‌ای کشور در یک حالت پلاکتیکی قرار خواهد داشت. این امر بر تصمیمات سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی اثرگذار خواهد بود. نکته دیگر اینکه کشور حداقل در دو دهه اخیر با شکاف‌هایی میان دولت-ملت مواجه شده بود. در ماه ۱۴۰۴، همراه با سیاست آزادسازی نرخ ارز و اعتراضات برخی از اصناف، برخی از هم‌وطنان به خیابان آمدند و وقایع تلخ ده‌ماه رقم خورد. پس از تجاوز به کشور و رخ‌دادن جنگ تحمیلی سوم، کشور شاهد انسجام بود. بر اساس برخی مطالعات میدانی در این دوره، برخی از همان معترضان در تجمعات شبانه شرکت می‌کردند. برخی از افرادی که در انتخابات‌های اخیر رای نداده بودند نیز در این تجمعات شرکت کرده بودند. بنابراین فرصتی طلایی پیش از نظام قرار داده شده تا بر مدار ایران و با پذیرش تکرر جامعه، بر انسجام یقزاید. خوشبختانه رهبری در بیانیه‌های متعدد بر محور ایران، انسجام و پذیرش تکرر جامعه تأکید کرده است. باید قدر مردم را بداندن و سیاست‌های فرهنگی، قضائی و اقتصادی خویش را بر این مدار تعیین کنند. یکی از مهم‌ترین آنها، عفو عمومی است. این امر می‌تواند به صورت مرحله‌ای صورت گیرد. برخی از شواهد نیز نشان می‌دهد این امر مورد توجه نظام قرار گرفته است که به فال نیک می‌گیریم. از سوی دیگر، روشن است که تمامی ارکان نظام ذیل رهبری تعریف می‌شوند. در قانون اساسی، تعیین سیاست‌های کلی نظام و خطوط

وزیر امور خارجه در دیدار با سفیران و رؤسای نمایندگی‌های خارجی مقیم تهران:

ادامه اشغال لبنان، نقض

یادداشت تفاهم است

چهار روایت از انتخابات هفتم و آینده مدیریت شهری در گفت‌وگو با بیات، اعطا، افراین و شیرزاد

فردای شورای ششم

روایت پزشکان از بحران درمان در اندیشک سه ماه پس از موشک‌باران

شهری بدون بیمارستان

مسأوی تلخ برابر نیوزیلندی که قهرش‌ترین جدول رده‌بندی در دنیا است

زنگ خطر در آستانه جام

گزارش «شرق» از زرمزه اجرای طرح میداله سهمیه سوخت که احتمالا مشکل ناترازی را رفع نمی‌کند

کلاف سردرگم بنزین

از میدان مقاومت تا میدان گفت‌وگو

تأملی بر دیپلماسی گردشگری در آستانه نظمی نوین

سیدرضا صالحی امیری

برخی مقاطع تاریخی لحظاتی هستند که در آن ملت‌ها خود را بازتعریف می‌کنند و جایگاه خویش را در ذهن و ضمیر جهانیان از نو می‌سازند. حضور ما به عنوان هیئت ایران در یکصدویست‌وششمین نشست شورای اجرایی سازمان جهانی گردشگری در اسپانیا، در چنین بستری معنا پیدا می‌کند. حضوری که تلاشی آگاهانه برای روایت ایران، تبیین حقیقت و دفاع از ارزش‌هایی بود که ملت ما برای آنها هزینه‌های سنگینی پرداخته است. ما در شرایطی راهی اسپانیا شدیم که هنوز فضای بین‌المللی تحت تأثیر جنگی قرار داشت که با مشارکت مستقیم ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران شکل گرفت. این اجلاس پیش از دستیابی طرف‌ها به تفاهمات سیاسی بعدی برگزار شد؛ زمانی که افکار عمومی جهان همچنان در جست‌وجوی درک ابعاد واقعی رخدادها بود. از همین رو، این سفر فرصتی برای رساندن صدای ملت ایران به جامعه جهانی و بازنمایی چهره واقعی کشوری بود که هم‌زمان قربانی تجاوز و پرچمدار گفت‌وگو و صلح است. در جهانی که روایت‌ها گاه از واقعیت پیشی می‌گیرند، دفاع از حقیقت خود نوعی مسئولیت تاریخی است. در سخنرانی‌ها، نشست‌ها و دیدارهای متعدد تلاش کردم تصویری روشن از آنچه بر ملت ایران گذشت ارائه دهم؛ از رنج خانواده‌ها، از آسیب‌های انسانی جنگ و از ضرورت بازگشت جهان به عقلانیت، عدالت و احترام به کرامت انسان. آنچه بیش از هر چیز در این سفر برای من معتقدار بود، نوع واکنش شخصیت‌ها، وزرا، اندیشمندان، پژوهشگران و فعالان بین‌المللی بود. بسیاری از آنان پس از شنیدن روایت مردم ایران، منظر انسانی یا ما سخن گفتند، همدردی و نسبت به ابعاد انسانی این رخداد ابراز نگرانی کردند.

انالله و انا الیه راجعون

خبر درگذشت انسان فرهیخته و خدوم، زنده‌یاد **اسدالله اکبری** موجب تأسّف فراوان شد. او سال‌ها در جایگاه ریاست سازمان برنامه و بودجه استان سیستان و بلوچستان به شایستگی و هوشمندی و با شناخت لازم از پیچیدگی‌های شرایط، در پیشبرد توسعه و آبادانی این خطه نقش مؤثری ایفا کرد.

اینک که او دیگر در میان ما نیست و به سوی معبود خود شتافته، یاد او و رفتار نیک و خدمات شایسته آن عزیز را که باقیات‌الصالحات زندگی اوست، گرامی داشته و از خدای رحمان برایش رحمت و مغفرت و برای خانواده گرامی وی صبر و اجر خواهیم.

سیدمحمود حسینی، حسین امینی، علی اوسط هاشمی، دانیال محبی، احمد نوروزی، محمدحسین آذری رضانیک‌ننداف، حجت‌الله میرزایی، ایوب درویشی، مهدی رحمانیان، رحیم کردی، رضا کیانی، باران هاشم‌زهی محمددقی حسینی طباطبایی، رسول حسینیان، علی غلامی، علی شعبانی، صفر اسلامی علی‌اصغر میرشکاری، محسنعلی گلشنی